

"МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗОЛ"

МАКЕДОНСКАТ НОЌНА МОРА 3

Во работниот наслов се тематизира проблемот на идентитетот на Македонците. Македонскиот читател, сосема логично, својот идентитет го следи како нешто саморазбирливо; меѓутоа, тој би требало да земе предвид дека соседните држави до денешен ден се обидуваат со проблематични аргументи да ги втемелат нивните претензии за македонскиот јазик, името и територијата, кои на Македонците не им дозволуваат никаков сопствен идентитет. Почнувајќи од Берлинскиот конгрес во 1878 г., но особено по Балканските војни од 1912/1913 г. тие ги повторуваат своите фалсификувани барања, притоа надевајќи се на тоа дека еден ден тие би созреале во неотповикливи вистини.

Следствено на тоа, семејството на народите беше погрешно информирано за идентитетот на Македонците, а сега тоа ќе може да си направи објективна слика за историјата на Македонците.

Истражувањето се темели врз (необјавените) акти на Политичкиот архив на германското Министерство за надворешни работи.

ОД КНИГАТА НА
ХАНС-ЛОТАР ШТЕПАН
"МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗОЛ" -
Идентитетот на Македонците
прикажан на примерот на
Балканскиот сојуз (1878-1914)

твата на германскиот Рајх во тогаш инволвираните земји, сè до моментот кога до конечната разврска со Балканскиот сојуз и Балканските војни сите конци не се поврзаа во еден јазол.

Инспирација за насловот "Македонскиот јазол" дојде од една статија на вечерното издание на австрискиот весник "Ноје Фраје Пресе" ("Neue Freie Presse") од 10 ноември 1902 г., каде што новинарот со иницијали Р.Л. ја објавил содржината на еден разговор со претседателот на еден македонски ослободителен комитет, Стојан Михајловски. Михајловски бил на пат низ Европа, со цел "да го запознае континентот за состојбата во Македонија". Михајловски цитирал еден руски генерал, кој во врска со Македонија ја употребил широко распространетата фраза "Гордиев јазол" (која, пак, потекнува од походот на Алек-

Врз база на необјавени документи од Политичкиот архив на Министерството за надворешни работи на Р Германија за темата "Балкански сојуз", во овој труд ќе биде докажано постоењето на посебен македонски народ, не на еден бугарско-македонски, не на грчко-македонски, не на српско-македонски и не на албанско-македонски, туку на посебен македонски народ. Во центарот е историјата на Македонија под османлиската окупација во периодот меѓу Берлинскиот конгрес и Првата светска војна, онака како што таа се отслика во извештаите на претставниш-

Подготвила: Милева ЛАЗОВА

А ВИСТИНА - А СОСЕДИТЕ

сандар Македонски кон Азија), при што рекол: "Тупаницата која ќе го разврзе македонскиот јазол нема да ја најдете кај нас дома, туку во Европа".

По основањето на Република Македонија на 8 септември 1991 г. падна в очи дека, за разлика од Словенија и од Хрватска, нејзините соседи не ја поздравиле Македонија како нов, конечно слободен и независен член во семејството на народите. Напротив, тие протестираа, поставуваа барања и наметнуваа услови. Ги оспоруваа историјата, културата, етносот, јазикот, па дури и уставното име на Македонците, значи целиот нивен идентитет.

Бугарите тврдеа, а тоа го прават и ден денес, дека македонската држава може и да постои, дури и ја признаа уште во јануари 1992 г., но дека не постојат македонска нација и македонски јазик. Македонците многу повеќе биле Бугари и говореле бугарски. Би требало да се помисли дека оваа позиција на присвојување, која Бугарија ја зазема од Берлинскиот конгрес, а особено од почетокот на XX век со анексијата на Пиринскиот дел на Македонија, денес, со оглед на апликацијата на Бугарија за влез во ЕУ и во НАТО, не би требало повеќе да има сериозно влијание врз постоењето на Македонија, бидејќи околностите во денешно време забрануваат такви екстравагантности. Но, сепак, дури и во најблиското минато се препознаваат недвосмислените знаци на шовинизам од страна на Софија.

Најпрво, Бугарите го изненадија западниот свет со демонстрација на подготвеност да се прилагодат кон европските политички стандарди и кон стандардите на човековите права: кога Градскиот суд на Софија на 9.2.1999 г. ја призна "ОМО-Илинден", партијата на македонското малцинство во Пиринска Македонија, се потхрани надежта на Западот и особено на Македонија дека Бугарија е мудра да ги согледа историските и политичките односи. Но, подоцна ЕУ и Македонците открија дека насаднале на прастар трик: ЕУ го потврди статусот на Бугарија како кандидат за пристап кон Унијата додека, пак, Македонија си дозволи да биде заведена и со заедничкото соопштение од 21 и од 22. 2. 1999 г. се согласи на "сомнителниот компромис за инаку потполно јасното јазично прашање", според кој "македонскиот јазик постои 'само според Уставот', а дека 'останатиот македонски јазик', според бугарското сфаќање, следствено на тоа е бугарски дијалект". Со тоа Бугарија ја поништи "дотогашната практика... договорите да се пишуваат или на англиски или на двата национални јазици". Овој компромис имаше толку недостатоци и беше толку незадоволителен, што Клаус Шрамајер (Klaus Schrameyer) го опиша како "премачкување со туткал" на различните сфаќања.

Една година подоцна следувахе брзо отрезнување на партнерите на Бугарија. На 29.2.2000 г. Уставниот суд на Бугарија го прогласи признавањето на партијата на македонското малцинство во Бугарија за противуставно! Што се однесува до ЕУ, Шрамајер претпоставува дека оваа одлука најверојатно нема да биде призната од Европскиот суд за човекови права, имајќи предвид дека Европскиот суд за човекови права одлучи да "се поништи забраната на грчко-македонското здружение 'Виножито' во Северна Грција". Интересно, дури и бугарскиот весник "Капитал" ја прогласи одлуката "за сосема бесмислен и апсолутно емотивен акт", донесен "од националистички по-

ја нарекуваше Македонија "јужна Србија", и постојано демнеше опасност СР Југославија, поточно Србија, со сила да се обиде "повторно да ја земе" Република Македонија како поранешна југословенска република. И Србија си присвои дел од Македонија во Балканските војни во 1912 и 1913 г. и тоа 38 отсто од територијата на поранешната македонска област под османлиска окупација. По Првата светска војна Србија го приклучи ова подрачје (Вардарска Македонија) како "српска територија" на "Кралството на Србите, Хрватите и Словенците", основано во Версај, што остана непроменето по преименувањето во "Кралство Југославија" во 1929 г. По Втората светска

буди".

На почетокот на јули 2001 г. во бугарскиот печат се појави забелешка од Кабинетот, каде стоеше дека треба конечно да се престане да се дискутира за интегритетот на границите на Македонија. Пред пресвртот во 1989/1990 г., ваква изјава би се третираше како провокација за војна.

Со оглед на фактот дека само во XX век Бугарија учествуваше во четири војни за да ја освои Македонија, а едната од нив, Втората балканска војна, сама ја предизвика, мора да се има разбирање за загриженоста на Македонците од експанзионистичките стременија на Бугарија, кои изгледа и денес не згаснале.

Ниту Србите не ги прифатија Македонците како посебен народ. Сè до падот на Милошевиќ на 5.10.2000 г. Србија

војна, Тито на Македонците им додели статус на посебна нација како република во состав на СФРЈ. Ова е истата територија на која се протега денешна Република Македонија. Така, Србија - од гледна точка на империјалистичките размислувања и јазик од XIX век - остана единствениот учесник во Балканските војни, кој го изгуби својот тогашен "плен". Поради Косово и Македонија, Милошевиќ го нарече Тито "предавник на српскиот народ" бидејќи, како што понатаму цитира проф. Вајтман, за српските националисти Македонија е "еден 'перфиден титоистички пронајдок', една вештачка државна и национална творба...".

Но, враќањето во кругот на модерните држави новата Србија ќе мора да го оствари без авантури од типот на обид

за "припојување" на Македонија.

За крај, и Грците им го оспорија правото на Македонците да се нарекуваат Македонци и нивната држава да ја нарекуваат Македонија, за пред светот да создадат слика дека имаат правна основа за нивната антимакедонска политика, тие тврдеа дека Македонија го украде културното наследство на Грција, како што е името Македонија, и се дрзнала да употреби еден стар грчки симбол, Свездата од Вергина, на своето знаме. Само Грција има право да го користи името Македонија и античкиот македонски симбол, бидејќи античките Македонци биле Грци. Се чини дека само со овој - лажен - аргумент, Грција успеа да

веќе сакаат да студираат во странство, и тоа во комунистичкиот сосед Југославија - кон Србија или Хрватска. Ова шиканирање е еден веродостоен показател за постоењето на сè уште непризнатото македонско малцинство во Северна Грција.

Откако Тито, по Граѓанската војна во Грција, го одобри враќањето на бегалците и на протераните лица од "Северна Грција" во Македонија кои, одделени од своите деца, беа раселени низ комунистичките држави сè до Казахстан, Грција оваа одлука ја нарече "непријателски акт".

Според Вајтман (Michael Weithmann), Грците го тврдат следново:

дискусија за историјата пред раѓањето на Исус Христос, при актуелни политички аспирации, бидејќи ретко кој се осмелува да се наврати сто години наназад на споровите за границите во Централна Европа. Не без причина Виктор Мајер напишал:

"Сите земји-учеснички се потпираа врз историски митови, од кои често се крваше косата на главата и всушност тие ги игнорираа реалните состојби". Откако цитираше познат текст од Демостен, тој им се обрати на Грците со совет: "Грците би си направиле услуга доколку своите барања во врска со македонското име не би ги потпирале толку многу врз антиката".

За да ги нагласат своите фабрикувани аспирации, Грција во сите меѓународни политички институции, каде што имаше моќ по дипломатски пат ги опструираше Македонците, и при тоа на земјата ѝ нанесе и големи стопански штети.

Доволно е да се потсетиме на едностраната економска блокада во 1993 г. која беше подигната дури две ипол години подоцна со интервенција на САД (а не на ЕУ). (ЕУ дури и поништи еден меѓународен судски процес, во кој на Грција по ова прашање ѝ се закануваше пораз! Дали овој случај имаше некаква врска со фер третман и правда? "Делење правда...". Да, една меѓународна организација од тој ранг и со таков авторитет како ЕУ требаше да ја подели правдата...). Или да се потсетиме на намерното прешување на пазарот за нафтени деривати во Македонија во критичното лето 2001 г.

Во една друга прилика грчкиот печат објави студија од САД, според која, во случај на прелевање на српско-албанскиот конфликт од Косово во Македонија, Грција била подготвена на воена окупација на 30 км широк појас на македонска територија, по должината на меѓусебната граница - наводно со цел да се одбрани од очекуваниот бран албански бегалци. Зарем ова не е знак на империјализам на крајот на XX век во Европа! (Сепак, откако се случи очекуваното прелевање на кризата, одредена велесила наводно ја спречила таквата глупост).

Изгледа оти Грција се плаши дека постоењето на Република Македонија "би можела да ја стимулира националната свест на македонското малцинство во Северна Грција". При тоа, би можело да се случи Македонија да побара права за македонското малцинство во Северна Грција, па дури и враќање на териториите, кои пред 90 години, во Балканските војни Грција ги анектираше, и тоа околу 51 отсто од тогашната македонска територија.

МАКЕДОНСКИ ЕМИГРАНТИ ВО САД, КОИ СЕ ДЕКЛАРИРАЛЕ КАКО МАКЕДОНЦИ ПО НАЦИОНАЛНОСТ, 12 ОКТОМВРИ 1903 ГОДИНА

ги убеди членките на ЕУ и на ОН да го прифатат анахроното и деструктивното име "Бивша Југословенска Република Македонија".

Веќе во 1984 г., неколку години по смртта на Тито (претходно Атина не се осмели да влезе во конфликт со овој државник со меѓународно реноме), грчкиот Парламент усвои Закон со кој, врз основа на едно многу прозирно и излитено образложение, повеќе не се признаваат дипломите од Универзитетот во Скопје, сè со цел да им се затвори патот на стотиците "грчки" студенти од Северна Грција, кои во Скопје можеа да студираат на својот мајчин македонски јазик, или барем да ги пренасочи - кога

"Узурпацијата на елинистичкото име, а со тоа елинистичката традиција од страна на Словените од Македонија е знак за нивните аспирации кон обединета Македонија".

Грците сакаат ова тврдење да го употребат како изговор за да им нанесат неправда на Македонците, но тоа не е точно. Македонците ниту сонуваат да ги узурпираат "елинистичкото име" и "елинистичката традиција". Она што го бараат е правото да го носат името на географскиот регион, во кој непрекинато опстојуваат од времето кога го населиле во големата преселба на народите во VI и во VII век.

Всушност, бесцелно е да се влезе во

(продолжува)